

Lausunto

30.04.2026

Asia: VN/1872/2025

Luonnos ympäristöministeriön asetukseksi eräiden rakennusten teknisten järjestelmien energiatehokkuuden vaatimuksista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen lämmöneristevalmistajien yhdistys Finnisol ry kiittää mineraalivillavalmistajien edunvalvontaorganisaationa mahdollisuudesta lausua rakennusten energiatehokkuutta koskevaan sääntelyyn.

Finnisol ry edustaa merkittävää osaa kotimaisesta lämmöneristeiden valmistuksesta ja on vanhin edunvalvojaorganisaatio alallaan. Mineraalivilla on luotettu, luonnollinen ja kestävä eristeratkaisu, jolla on jo pitkälti yli puolen vuosisadan kokemukset Suomen olosuhteissa ja mittavat tuotekehityspanostukset tukena sopeuduttaessa huomisen ilmastoon.

Mineraalivillalla on ratkaistu vuosikymmenien saatossa yhteiskunnallisesti merkittävät haasteet niin rakennusten paloturvallisuuden kuin eristämisen sisäilma- ja kosteusturvallisuuden saralla, parannettu rakennusten äänimaailmaa merkittävästi sekä poistettu luonnontuotteisiin pohjautuvia eristämiskäytöksiä piinanneet homeenkasvun ja hyönteisten aiheuttamat haitat. Mineraalivillan käytön voidaan luotettavasti sanoa olevan kestävä rakentamista.

Direktiivin voimaansaattamisesta

Rakennusten energiatehokkuuden edistäminen kaikin kansantaloudellisesti kestävin tavoin on Finnisol ry:n mielestä kannatettavaa ja tarkoituksenmukaista huomioiden Suomen valtion ilmastositoumukset ja Suomen kansalaisten etu pitkällä tähtäimellä.

Rakennusten energiatehokkuusdirektiivin päätavoitteen, energiatehokas ja päästötön rakennuskanta Euroopassa vuonna 2050, saavuttamiseksi on tärkeää direktiivin voimaan saattamisessa ottaa huomioon samanaikaisesti sekä toimenpiteiden yleinen sosiaalinen ja yhteiskunnallinen hyväksyttävyyttä että toimenpiteiden käytännön rahoitettavuus. Mikäli energiatehokkuusdirektiivin voimaansaattamisella aiheutetaan yleiseltä hyväksyttävyydeltään kestämättömiä vaatimuksia ilman, että niiden toteuttamiseen kohdistetaan uusia rahoitusmekanismeja tai liiketoimintamalleja, asetetaan päätavoitteen sosiaalinen ja yhteiskunnallinen hyväksyttävyyttä kyseenalaiseen valoon ja hidastetaan merkittävästi suuren yleisön sitoutumista tavoitteeseen.

Tästä syystä rakennusten energiatehokkuusdirektiivin implementoinnissa tulee pitää tiukasti tähtäimessä direktiivin päätavoite, energiatehokas ja päästötön rakennuskanta vuonna 2050, ja varmistaa, että paitsi kaikki käytettävissä olevat keinot myös uusien ratkaisujen innovointi ja käyttöönotto mahdollistetaan tavoitteen saavuttamiseksi. Erityistä huomiota tulee kiinnittää toimenpiteiden kustannustehokkuuteen päätavoitteen näkökulmasta ja energiatehokkaiden rakennushankkeiden rahoitettavuuden lisäämiseen.

Lausuntomme

Edellytämme direktiivin 13 artiklassa teknisille järjestelmille asetettujen järjestelmävaatimusten edellyttämistä myös asuinrakennusten seuranta- ja ohjaustoiminnolta.

Ehdotamme ensisijaisesti

seuranta- ja ohjaustoiminnon sisällyttämistä lakiin rakennusten varustamisesta sähköajoneuvojen latauspisteillä ja latauspistevalmiuksilla sekä automaatio- ja ohjausjärjestelmillä seuraavalla määritelmällä:

x) seuranta- ja ohjaustoiminnolla tarkoitetaan asuinrakennuksen vaatimukset täyttävää automaatio- ja ohjausjärjestelmää

Ehdotamme toissijaisesti

seuranta- ja ohjaustoiminnon sisällyttämistä tämän asetuksen pykäliin 5§, 6§, 8§, 10§, 12§ ja 14.

Direktiivin artikla 13 edellyttää järjestelmävaatimusten asettamista rakennusten teknisille järjestelmille:

”Jäsenvaltioiden on rakennusten teknisten järjestelmien energiankäytön optimoimiseksi vahvistettava olemassa oleviin tai uusiin rakennuksiin asennetuille energiansäästöteknologioita käyttäville rakennuksen teknisille järjestelmille järjestelmävaatimukset, jotka koskevat

kokonaisenergiatehokkuutta, oikeaa asentamista, asianmukaista mitoitusta, säätämistä ja ohjaamista sekä tarpeen mukaan vesikierron tasapainotusta.”

Lisäksi ”Järjestelmävaatimukset on vahvistettava uusille ja olemassa olevat rakennuksen tekniset järjestelmät korvaaville ja parannetuille järjestelmille, ja niitä on sovellettava sikäli kuin on teknisesti, taloudellisesti ja toiminnallisesti toteutettavissa.”

Asetuksessa annetut järjestelmävaatimukset eivät lakiehdotuksessa kohdistu asuinrakennuksiin, jos nykyinen rakennuksen automaatio- ja ohjausjärjestelmän määritelmä ei yksiselitteisesti sisällä seuranta- ja ohjaustoimintoa tai seuranta- ja ohjaustoiminnon määritelmä puuttuu.

Kannatamme itsesäätyvien ohjauslaitteiden huonekohtaista vaatimusta (3 §) ja teknisten järjestelmien tasapainotusvaatimuksen laajentamista (3 §, 4 § ja 5 §).

Kannatamme uuden päästöttömän rakennuksen energiatehokkuutta käsittelevän asetuksen 14 § mukaista talotekniikan eristämistä viilennyksen asennusta tai jälkiasennusta varten.

Kannatamme tämän asetuksen 9 pykälässä mainittua rakennuksen uusiutuvan energian tuotannon ja energiantarpeen eriaikaisuuden kompensointia energian varastoinnilla.

Haluamme kuitenkin kiinnittää erityistä huomiota 11 pykälän mukaiseen huolehtimisvelvoitteeseen, ettei paikan päällä tapahtuvan uusiutuvan energian tuotanto- tai varastointijärjestelmät aiheuta haittaa rakenteiden toimivuudelle, rakennukselle tai sen käyttäjille. Aurinkosähköjärjestelmien korkeajännite ja litiumioniakustojen kemiallinen palokäyttäytyminen muodostavat paloturvallisuusriskien kasvun, mikäli näiden järjestelmien huolehtimisvelvoitteesta ei säädetä riittävällä laajuudella.

Ehdotamme, että rakennusten energiatehokkuuslain 4 pykälään lisätään 1 momentin loppuun lause:

Rakennuksen omistajan on huolehdittava, että soveltuvat aurinkoenergialaitteistot ja muut uusiutuvan energian tuotanto- ja varastointijärjestelmät toteutetaan siten, ettei rakennuksen palo- ja poistumisturvallisuus vaarannu.

Ehdotamme, että tämän asetuksen 11 pykälään lisätään 1 momentin loppuun lause:

Rakennuksen omistajan on huolehdittava, että paikan päällä tapahtuvan uusiutuvan energian tuotantojärjestelmä ja energian varastointijärjestelmä toteutetaan siten, ettei rakennuksen palo- ja poistumisturvallisuus vaarannu.

Ehdotamme rakennuksen automaatio- ja ohjausjärjestelmästä vastaavan erityissuunnittelijan ja muiden vastuuhenkilöiden määritelmien lisäämistä rakentamislakiin (pykälät 83 ja 87) ja tarvittaviin asetuksiin.

Muutoin rakennusvalvonnalla ei ole mahdollisuuksia valvoa tässä asetuksessa näille tehtävillä asetettujen vaatimusten täyttymistä.

Loppusanat ja kokonaisvaikutusten arviointi

Lopuksi todetaan, että rakennusten energiatehokkuuden parantaminen tulee toteuttaa huomioiden kustannustehokkuuden korostunut merkitys direktiivin päätavoitteen toteuttamisessa. Energiatehokkuuden parantaminen toteutuu kansantaloudellisesti edullisella tavalla vain, jos sen edellyttämät hankkeet ja toimenpiteet ovat oikeasti rahoitettavissa, myös vaipan energiatehokkuuden parantamisen osalta. Osoptimoitujen ratkaisujen summa ei enää riitä tavoiteltaessa päästötöntä rakennuskantaa vuoteen 2050 mennessä.

Rakennusten energiatehokkuusdirektiivin voimaansaattamiseen liittyvien säännösten kokonaisvaikutusten arviointi tulee tehdä ennen kokonaisuuden osien voimaantuloa ja vaikutusten arvioinnin tulee perustua ennen kaikkea kansantaloudellisten vaikutusten arviointiin sisältäen kansallisen kilpailukyvyyn parantamisen, kansallisen kiinteistövarallisuuden ylläpitämisen ja hankintahinnaltaan kustannustehokkaiden toteutustapojen arviointiin.

Rakennusteollisuus RT ry:n ja Rakennustuoteteollisuus RTT ry:n tapaan Finnisol ry korostaa seuranta- ja valmisteluryhmien asiantuntemuksen hyödyntämistä rakennusten energiatehokkuusdirektiivin voimaansaattamisen valmistelussa.

Tuemme mielellämme valmistelua lisätiedoin ja tarvittavin selvityksin.

Suomen Lämmöneristevalmistajien Yhdistys Finnisol ry:n puolesta

DI Petri Backström

Toiminnanjohtaja

+358 50 5211 888

petri.backstrom@rt.fi

Backström Petri
Suomen Lämmöneristevalmistajien Yhdistys Finnisol ry